

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

La Cluj!

În liniște! — Cu demnitate!

Trec peste capetele noastre vremuri grele! În tot răul însă este și ceva bine. Vremurile grele au darul de a scoate la iveală și a pune în lumină pe popoarele vrednice și pe bărbații lor mari.

Vremuri grele au scos la iveală din sinul impilatului și chinutului nostru neam, și 'i-a pus în lumină strălucitoare la 1784 pe Horia, Cloșca și Crișan.

Vremuri grele au scos la iveală din sinul iobăgitului nostru neam, și 'i-a pus în lumină la 1848 pe Iancu, Axente, Bărnăț și ceilalți.

Vremuri grele au scos, în zilele noastre, la iveală, și 'l-au încheșat și 'l-au întărit într-o atâta pe măritul nostru Comitet național, trup din trupul și carne din carnea partidului nostru național, care este însuși poporul român întreg din această țeară.

Vremuri grele sunt acestea care încearcă înfrângerea acestui comitet, înfrângere care dacă ar isbuti, ar însemna înfrângerea însuși poporului român întreg, lucru de care nu ne temem și nu avem să ne temem.

E vorba numai, că dacă vremurile grele scot la iveală vrednicia unui popor și a bărbaților sei: noi să dăm cu toții mâna, să punem cu toții umărul ca mare și multă vrednicie a poporului român să

scoată la iveală aceste vremuri! Să fie el pus în o lumină cât se poate mai strălucitoare, cât respect să prindă a avea de acest popor și aceia care până aci îl nesocotiau ori nu îl cunoșteau!

Cu bună-seamă întru aici trebuie să străduim cu toții și pretutindenea.

Procesul Memorandului a cărui desbatere se va începe Luni în 7 Mai n. este o probă pentru neamul românesc! Probă despre vrednicia lui! Să luptăm cu toții ca strălucită pentru noi să ese această probă! Noi să fim cei biruitori! Ear' biruitori numai așa vom fi, de ne vom mișca și arăta cu destulă bărbăție, de nu va rămânea nimenea și nicăiri îndoelnic că ce e de făcut. Un singur gând să ne călăuzească: să ascultăm de ce ne spun și la ce ne sfătuiesc binevoitorii nostri. Ear' binevoitorii nostri toți așa ne sfătuiesc, că pe zilele de pertractare a procesului Memorandului, să mergem la Cluj din toate, din toate părțile țării, să fim de față, să fim aproape de iubiții nostri acușiți, ca să arătam lumii străine și stăpânirii ungurești, că ei nu sunt singuri precum ea crede, ci cu ei suntem noi toți, poporul român întreg!

Ca iubiții nostri cetitori dela țeară să vadă ce cred înșiși Ungurii despre comitetul nostru național și lucrarea lui, lăsăm să urmeze aci părerea foii din Cluj „Kolozsvár“, care e plătită și ținută de înșăși stăpânirea din Pesta.

„Acest comitet național este, — zice foia ungurească, — care susține agitațiunea națională română. Din acest comitet stă acea „întreagă unitime“, în a căreia nume agitează. Instiția (judecătoria) a lovit în cuibul mișcării când a făcut procesul acestui comite. e grozav încurcată așa numita lume română. Dar în curând se va vedea, din ce și din cine constă această „lume“. Nici-odată nu s'a dat privilegii mai bun, decât prin procesul Memorandului de a să arăta: cât de mult s'umflă, cât de mult vorbesc numai în numele lor și a câtorva sute de spriginitori acești domni, care vorbesc în numele „poporului român“ și se laudă în foile lor cu dragostea „întregei Europe“.

Cine are ochi de văzut, să vadă! Cine are urechi de auzit, să audă!

„Kolozsvár“ fiind foaie susținută de însuși guvernul din Pesta, plătită de acest guvern, ea și scrie așa precum cei dela guvern îi poruncesc, și firește că cele zise în ea, sunt părerea stăpânirii maghiare înșăși! Și stăpânirea maghiară prin rostul lui „Kolozsvár“ ne spune drept că ea așa crede, că acest comitet național e spriginit abia de câteva sute de Români, că din acest comitet stă acel „întreg popor român“ în numele căruia el vorbește și lucrează, ear' prin rostul altor foi bucină și lumii din afară, străinătății, același lucru! Și mare e acea parte a străinătății care neavând vreme să urmărească prea amănunțit lupta noastră ori neputându-o chiar face aceasta, crede ce spun foile plătite de stăpânirea ungurească.

Acum însă străinătatea va fi ea înșăși înfățișată prin trimișii sei la acest

FOIȚA.

DOINĂ.

Dela Nistru până la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin și până la Mare
Vin Muscalii de-a călare,
Dela mare la Hotin
Mereu calea ni-o așină;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Și-au făcut dușmanii cale,
Din Sătmar până 'n Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român săracul!

Îndrăgii tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se 'ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vară vara lui,
Și-i străin în țeara lui.
Dela Turnu 'n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și s'asează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fer,
Toate cântecele pier,
Sboard păsările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Iși desbracă țeara sinul,
Codru — frate cu Românul —
De secure să tot pleacă
Și isvoarele îi seacă —
Sărac în țeară sărac!

Cine-au îndrăgii străinii,
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!

Sfetane Măria-Ta,
Tu la Putna numai sta,
Las' Archimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În seama părinților
Clopoțele să le tragă
Zina 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'a îndura Dumnezeu,
Ca să-ți mântui neamul tău!
Tu te 'nalță din mormânt
Să te aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două-ori,
Iți vin codri 'n ajutori,
De-i suna a treia-oară,
Toți dușmanii ori se peară
Din hotară în hotară —
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

M. Eminescu.

proces, anume: își vor avea bărbații lor de încredere ca raportori (dătători de seamă) din *Țeara Englezească cinci* foi mari; din *Țeara Franțoească șapte*; din *Italia cinci*; din *Țeara Nemțoească cinci*; din *Austria zece*; apoi zierele *sârbești* și *slovăcești* din Ungaria, precum și *toate foile ungurești* din Pesta (vre-o douăzeci) și aproape *toate foile românești* din București.

Își poate din aceasta ori-care face închipuirea, cât de încordată e luarea aminte a lumii întregi de pretutindenea, asupra acestui proces, asupra acestei probe de foc, puse în fața poporului nostru român!

Doară nicăiri și nici-odată nu s'a mai văzut un proces de o mai mare însemnătate, la care se mai iee parte atâta lume venită din atât de mari îndepărtări!

Și Ungurii și Românii leagă mari nădejdi de acest proces!

Ei, Ungurii, ce nădejduesc, ni-o spune »Kolosvár« când zice că: *nici-odată nu s'a dat un privilegiu mai bun ca procesul Memorandului de a arăta cât de mult (bărbații din comitetul nostru național) vorbesc numai în numele lor și a câtorva sute de spriginitori.*

E adecă spus limpede, că ei cred, că poporul român *doarme*, că el nici nu visează decum se știe de ce face comitetul seu național! Și de-ar putea-o ei adeveri aceasta, toată lumea li-ar stringe mâna și le-ar zice: *dați înainte!* n'aveți de a face cu un *popor*, ci cu o *mână* de oameni, care pe toți din o împinsătură îi aruncați într'o temniță mucedă și aveți pace!

Dar noi altceva știm și altceva nădejduim!

Noi știm că precum e adevărat că e un Dumnezeu, așa e adevărat că poporul român *știe de tot ce face comitetul nostru național*, că el află de bun tot ce acest comitet face, pentru-că așa face

precum simțământul obștesc al poporului și trebuințele lui cer, — ear' astfel stând lucrul, noi nădejduim că acest proces va arăta *tocmai contrarul* dela aceea ce stăpânirea maghiară nădejduște, anume va arăta lumii, că *poporul însuși* îndeamnă partidul național și comitetul lui *se lucreze precum lucrează, că poporul e una cu cârturarii și învățații sei!*

Ear' dacă noi vom putea dovedi aceasta, ceea-ce nu mai încapă îndoială că vom dovedi-o, atunci străinătatea ce va fi de față, va sfătui pe apăsătoarea stăpânire chiar la contrarul, și-i va zice: *nu mai dați în ei! n'aveți de a face cu o mână de oameni, nici nu cu un neam amorțit, adormit: ci cu un popor întreg, treaz, viguros, care simte durerea când îl lovești și poate nu e aplicat a-ți suferi prea-prea, un popor ce-ți poate fi de bun folos, proptă puternică statului, dar' la a cărui dușmănie încă se te gândești și se te temi de ea!*

Și dela noi, numai dela noi atîrnă să facem lumea să vorbească așa ori în chipul celalalt!

Le va zice toată lumea Ungurilor: „*dați înainte!*“ — *dacă noi vom pune capul pe ureche și vom sta acasă nepăsători, reci;*

Le va zice însă: „*nu mai dați!*“ — *dacă noi ne vom lua osteneala de a ne duce mii și zeci de mii la Cluj pe vremea procesului Memorandului, preoți, cârturari și mai ales mulți — mulți țerani!*

Atunci vor vedea și străinii, și vor vedea și Ungurii însuflețirea noastră și mergerea poporului mână în mână cu fruntașii și conducătorii sei, și mult bine va fi aceasta pentru noi, și lupta noastră pentru drepturile ce ni-se cuvin!

Vreme de gândit nu mai e!

Trăim vremuri grele, dar' vremuri mari!

Să ne arătăm drept aceea, în toată măreția noastră, să folosim privilegiul, să ajutăm cauzei, luptei!

Ear cauzei și luptei, dragi Români, însemnați-vă bine, prin nimic nu-i putem azi ajuta mai mult, ca tocmai prin aceea, ca să arătăm tot interesul ce-l avem față de procesul acesta mare, ear' interesul prin nimic nu ni-l putem mai bine arăta ca prin aceea, că vom alerga din toate părțile, toate orașele și satele, la Cluj, spre a fi aproape de iubiții nostri acușați!

Dar' un lucru se nu-l uităm.

Tocmai fiindcă popor român mult va fi în Cluj și satele din jurul lui, dușmanii cauzei noastre folosi-vor privilegiul ca să dobândească cumva ceva din asta, spre paguba noastră! Vor încerca adecă ei, să împingă cumva mulțimea românească spre un pas ne-cuminte, nechibzuit, greșit. Vor pune, poate, la cale, ca unde vor sta cete de Români la un loc, ei să fie batjocoriți, provocați, ca în schimb să răspundă batjocurii cu batjocură, să se nască certe, încăierări chiar, și pe temeiul acestora poliția ori miliția să pășească la mijloc, să prindă, să închidă și să împrăstie poporul din oraș, și mai ales să poată zice despre noi: *Eată un popor de tulburători ai păcii, ne-vrednici de libertate și de bine! popor pe care trebuie să-l apeși și să-l chinuți ca să ai pace cu el în casă!*

Ear' între astfel de împrejurări judecata lumii nu mai poate fi părtinitoare nouă, ci apăsătorilor nostri!

Va fi dar' un dușman al însuși binelui neamului nostru acela, care va da puțință dușmanilor nostri de a zice așa ceva despre noi, acela adecă, care mergând la Cluj, unde 'i-se poate întâmpla să fie anume batjocorit, provocat, ar răspunde provocării și ar da naștere la scandale, la certe.

Dorința noastră a tuturor trebuie să fie, ca străinătatea și Ungurii înșiși să

Baba și Cantorul.

— Snoavă. —

(Auzită dela fratele meu Georgiu.)

Ci-că era oare-unde oare-când o babă tare evlavioasă, care mergea totdeauna la biserică și acolo tot în coate și în genunchi se ruga înaintea icoanei Prea Sfintei Născătoare de D-zeu. Dară 'i-s'a întâmplat ca să pățească odată o nepățită cu hoțul de cantor.

Și anume mergând ea într'o dimineață la biserică, ca să se roage înaintea icoanei de Dumnezeu Născătoare, a mers și cantorul la biserică, și fiindcă preotul n'a fost venit încă în biserică, cantorul s'a băgat în altar în dosul icoanei unde se ruga baba, ca să asculte și el rugăciunea babei.

Baba începe: „Maică Preceastă! Maică Preceastă! Mai dă-mi o litră de rachiu! Mai dă-mi o litră de rachiu!“

Cantorul auzind aceasta, a zis încet către babă, fără-ca ea să știe că cine-i vorbește: „Dar' cu o jumătate de litră nu 'ți-ar fi de ajuns!“

Și baba crezând că vorbește pruncul din brațele Maici Preceste, s'a mâniat foc și s'a răstit către prunc, zicând: „Tu taci băiete, tu nu te amesteca în lucrurile femeilor, căci mama-ta mai bine va ști cât rachiu îmi trebuie mie.“

Atunci pe cantorul isbucnindu-l risul a eșit afară din altar și 'și-a văzut de treabă; ear' baba s'a dus rușinată acasă părându-i rău de rugăciunea sa băbească, și de atunci ci-că mai mult nici n'a mers să se roage la icoana Preacuratei după rachie.

Sibiu, Aprilie 1894.

Ilie Bunea.

Cântece cătănești.

Din jurul Șiriei.

Culese de Elena Russu măr. Popescu.

Dacă maică oiu pleca
Maică mult mi-i aștepta
Cu prânzuțul cald pe masă
Și cu apă rece 'n vasă.
Prânzu 'n masă s'o răci
Apa 'n vase s'o 'ncălzi
Eară tu te vei uita
Pe toate călițele
Doară-mi vezi urmițele.

Amăritu-'s nu prea tare
Lacrimile curg tot vale.
Amăritu-'s nu prea rău
Lacrimile merg părău.
Plânge-mă maică cu grag
Nu-ți mai fac tină la prag.
Plânge-mă maică cu dor
'Ți-am fost fată și ficior,
'Ți-am scos plugul din ogor

ne vadă adunați foarte mulți la Cluj, dar' totodată se primească încredințarea din însăși ținuta noastră, că sântem un popor cuminte, cumpetat, deplin domn pe sine, pe cugetele și pe faptele sale, și care totdeauna ce face bine face! Bine însă nu ar face cel-ce ar provoca certe ori încăerări acolo, unde altfel ușor s'ar putea întâmpla.

Să ne ferim dară toți de ele, căci numai stricăciune și rușine ne-ar putea face!

Să dovedim prin însăși ținută noastră cumiștia noastră; să meargă toată lumea dela Cluj acasă cuprinsă de gândul și încredințarea, că despre un popor cu tact, copt, bărbat, vorbește când vorbește despre poporul român; că e acesta cu adevărat un popor vrednic de multă cinste, vrednic de o soarte mai bună, și pentru care bine faci și lucru plăcut lui Dumnezeu faci dacă te întrepui și te lupți ca să-și dobândească drepturile ce 'i-se cuvin.

Ear' cu acest gând numai așa se vor îndepărta dela procesul Memorandului străinii și Ungurii înșiși, când purtarea poporului nostru însuși va fi vrednică, înțeleaptă.

Rugăm drept aceea, de încheiere, pe Românii de pretutindenea, să grăbească a merge mulți, foarte mulți, la Cluj pe zilele de 7 Maiu nou, și cele următoare, — dar' acolo să încungiure cu toții ori-ce pas necuminte, ori-ce ceartă, ori-ce nechibzuință, ascultând de sfaturile ce le vor primi dela bărbații nostri binevoitori ce se vor afla acolo. Îndeosebi rugăm pe toți țeranii să facă numai aceea la ce vor primi îndemnisare, sfătuire, dela oameni doritori nouă de bine, care de bună-seamă că vor fi acolo și se vor învîrti printre popor.

Dee Dumnezeu, ca din această grea probă, să eșim curați ca aurul, și mândri și cu multă onoare!

m.

UN RĂSPUNS.

Mai mulți cetitori dela sate ai foii noastre ne pun întrebarea, că de vreme-ce, precum se vede, guvernul pornește procese de presă contra tuturor celor ce trimit „adrese de alipire“ ori „telegrame felicitatoare“ luptătorilor naționali, — ear' aceste procese toate unu ca unu se sfîrșesc cu osândirea acușătorilor și stoarcerea de mari pedepse în bani de pe dênșii, pentru sêrăcirea lor și îmbogățirea nu știm căror fonduri ungurești, bine ar fi ori nu cu și acum din privilegiul procesului „Memorandului“ să se trimită astfel de adrese și telegrame după cari ear' vor urma procese cu sutele? căci, să zice în întrebare, noi cu toată inima ne alipim și vom trimite adrese de alipire, dar' am dorî să știm nu cumva s'ar putea totuși încunjuira procesele?

Răspundem pentru liniștirea celor-ce doresc lămurire: Legea numai pe aceea îi poate trage la răspundere și pedepși, care preamăresc pe un om «osândit» deja prin sentință judecătorească. Dacă însă eu trimit telegramă încurăgiitoare ori scrisoare de alipire cuiva înainte de ce s'ar fi publicat sentința asupra lui: legea nu mă pedepsește.

Astfel stând lucrul, firește că aceia cari ar dorî să încurăgieze pe marii nostri improcesuați și să-și arate în fața lumii alipirea lor la politică dênșilor fără a se teme de vr'un proces, ar avea să le trimită scrisorile ori telegramele înainte de ce s'ar fi rostit judecata peste dênșii, adică în zilele dela Dumineca Tomii încolo, ori-când, în Cluj, până la sfîrșitul procesului, care va dura poate și mai bine de o săptămând.

Pertractări noue.

Tribunalul din Cluj acuși nu mai are vreme de a se ocupa și cu altceva decât cu procese de presă și ear' de presă. Precum se vede porneala în vara aceasta vor mai ave mai ales mult de lucru cu procesele foilor noastre. Astfel eată numai pertractările fixate pe luna lui Iunie din anul de față:

Al treilea proces al „Foii Poporului“ pornit contra ei pentru articolul «Adresele de alipire» apărut în numărul 1 din anul acesta, se va pertracta în 5 Iunie n. a. c.

Sînt chemați pe banca acușătorilor domnul George Moldovan, redactorul nostru răspunzător și domnul Iosif Marschall, răspunzătorul pentru editura foii.

Domnii Andreiu Balteș și Ioan Popa Necșa, drept gratulație de 1 Maiu încă au primit dela judecătoria din Cluj nu mai puțin ca trei hotărîri judecătorești, prin care sînt vestiți, că se vor pertracta în fața tribunalului din Cluj, ca curte cu jurați:

la 12 Iunie n. procesul de presă pornit contra „Tribunei“ pentru adresa de alipire din nr. 219 din anul trecut subscrisă de domnii: Ioan Baci, preot în Șoimuș, Constantin Pop, preot în Harina, Alexandru Anca, preot în Chiraleș, Mihail Bungărzan, preot în Bilac, Eliseiu Murășan, preot în Cristurul-săcuiesc, Vasile Nechiti, preot în Sebeș, Traian Deac, preot în Friș, Teodor Moldovan, preot în Măgeruși, Ioan Timar, preot în Bêrla, Ioan Bârsan, preot în Ruștior, Nechita Sina, preot în Neț și Ioan Murășan, cooperador gr.-cat. în Cristur;

la 19 Iunie n. procesul pentru adresa din numărul 204, din anul trecut al „Tribunei“ subsemnată de domnii: Ioan Dologa, preot, Eliseiu Dan, teolog abs., S. Monda, Anchedim Candale, preot, Dr. Andreiu Monda, Ilarion Bosga, Pavel Beșa, Dr. Nicolae Hângănuș, Ioan Orban, Iacob Onea și Alexandru Pop;

la 26 Iunie n. procesul pentru adresa de alipire din numărul 215 al „Tribunei“ tot din anul trecut, subsemnată de domnii: Dimitrie Cutean, protopop gr.-cat. în Săcădate, Moise Todor, preot gr.-cat., Constantin Prie, preot gr.-or., C. Podea și I. Pavel.

În fiecare proces, pe lîngă autorii acușăți, sînt trași la răspundere și domnii A. Balteș, ca redactor răspunzător, ear' dl Ioan Popa Necșa ca răspunzător pentru tipar.

Ți-am sêménat grâu de toamnă
De mânci pită ca o doamnă.

Pus-am gândul dracului
Să fur calul Neamțului.
Nemțu-'i bêtrân și bărbos
Nu poate merge pe jos.

Frunză verde de sălcuțe
Veniți a mele drăguțe
Și-mi faceți o liturghie
Doară scap de cătănie.

Să știi mândră cu dracu,
Să omori tu pe Neamțu
Să nu mă ducă cătănă
C'apoi te-oi lua la toamnă.

Bate, Doamne, Neamțu-n drum
Că-mi luă ce fû mai bun
Și lăsa ce fû mai rău
Tot bătut de Dumnezeu.

Strigături.

Din Hamba.

Culese de Gliyor Munteaș, june econom.

S'o sculat măicuța 'n zori
Să plivească niște flori,
S'o uitat peste părâu
Și-asa 'i-o mai vint de rău,
S'o uitat peste grădină
Și de-atuncia tot suspină,
Și s'o uitat peste curte
Și-o zărit dușmane multe,
Și s'o uitat peste sat
Și cu dor o mai oftat!

'Mi-ai fi mândră dragă, zău,
Mi urt năravu tău,
Că cu cine te 'ntâlnești
Stai în loc și povestești
Și rzi și te hărâhești
Când te vîz urtă-'mi ești,
Eu 'ți-am spus, mândra mea bine,
Dacă vrei să fii cu mine,
Lăsa-'ți năravurile

Că 'ți-'i perde binele
Și tu rău 'ți-'i bănul
Când la mine 'ți-'i gândi.

Mândro nu-'ți strica mintea
Cu cari nu-'s de seama ta,
Gândește și omenește
Pe care vezi că te iubește.

Mândra mea să ține mare
Că ce-o iubesc așa tare;
N'are la ce să ține
Pân' atunci când va vedè,
De n'ași ști pe mândra bine
Cum-'i ea și cum să ține,
M'ar înșela inima
De zău nu o-ași mai lăsa,
De-ar fi mândra mai plecată
N'aș lăsa-o nici-odată,
Da mândra să ține mare
Dracu-atăta grija-'i are!,

Ți cunosc mândro gându
Că nu-'ți mai lași năravu,
Și-'ți cunosc mândro făptura

În România

din privilegiul procesului Memorandului, s'a pornit o însuflețită și mare mișcare care ne poate și mai mult însufla curagiu, de a ne mișca și noi și de a pune toate la cale, ca acest proces să fie o strălucită dovadă a puterii noastre din viață.

Eată ce fac frații noștri de sub cerul României libere, neatrănătoare

Liga, însuflețita însoțire a tinerimii din *Țeară* pentru spriginirea a tot ce e românesc de pretutindenea, — a întocmit un anumit plan, ce să facă în întreagă *Țeara-Românească* în ajunul procesului. Anume;

1. Toate despărțimintele Ligei din *țeară* să țină mari adunări de protestare Marți a treia zi de Paști.

2. Despărțimintele vor căuta ca să facă slujbe dumnezeiești în toate bisericile pe oriunde pot, pentru a ridica rugăciune la cer, ca „Dumnezeu să ajute dreptății“.

3. După eșirea din biserici, toți cetățenii și toate societățile cu steagurile lor vor merge la loc mai înainte hotărât pentru ținerea unei adunări de protestare. Din sinul acestei întruniri să vor trimite cât mai multe telegrame de alipire și încurajare la comitetul național din Sibiu, și anume Drului Ioan Rațiu (Nr. 5 Fleischergasse), precum și la toți mai marii țerii românești atrăgându-le luarea aminte că cel mai credincios popor al casei Habsburgilor este aruncat pradă șovinismului sâlbatec al Maghiarilor.

4. Înaintea de despărțirea adunării să vor numi persoanele, care să iee parte ca trimiși ai despărțământului, și pe cheltueala lui, la cele două mari adunări care se vor ține mai târziu la *Iași* și *București*.

În același timp să îndeamnă toate societățile din provincie, ca să-și trimită și ele bărbații lor, cu steagurile la *Iași* și *București*.

5. În ziua de *Dumineca Tomii*, 24 Aprilie st. v., să vor ține mari adunări în *Iași* și *București*, la care vor lua parte toți trimișii despărțământelor și ai societăților din *Țeară*.

În toate bisericile din capitală să vor ridica rugăciuni la cer, ca „Dumnezeu să ajute dreptății“. Toți trimișii din *țeară* împreună cu corpul studențesc și cu trimișii societăților din capitală, să vor reuni la localul Ligei

(Nr. 5 strada Nouă), la oarele 9 dimineața, de unde vor porni în ordine la biserica Sf. George-Nou, spre a fi față la serviciul d-zeesc.

6. La oarele 3 după prânz, cetățenii să vor întruni împreună cu trimișii, având steagurile lor, și cu corpul studențesc în grădina Sf. George, de unde vor pleca în ordine prin Lipsani și Calea-Victoriei la Eforie, unde să va ține adunarea cea mare.

În tot cursul manifestațiilor ordinea va fi păzită de studenții anume aleși.

După intrarea în sală, președintele adunării va saluta adunarea și va arăta scopul întrunirii.

După terminarea cuvântărilor și după hotărârea de protestare, președintele va ridica ședința.

*

Din parte-ne nu avem decât să ne bucurăm din toată inima văzând dragostea ce ni-o poartă frații noștri din *Țeară*, în frunte cu brava tinerime. Dar' bine ar fi, nobil ar fi, și dorința noastră e, ca și la noi, pretutindenea, domnii preoți în *Dumineca Tomii* precum și în ziua de *Luni*, când pertractarea să va începe, să facă în toate bisericile rugăciuni, cerând ca Dumnezeuul popoarelor să ajute scumpului și încercatului nostru neam, să iasă învingător și curat și cu cinste din greaua probă căreia supus e din partea volnicei stăpâniri maghiare!

Avram Iancu!

În 23 Aprilie mai mulți fruntași din Munții-Apuseni, fiind convocați din partea dlui avocat din Abrud *Alexandru Filip*, la o consfătuire, au format un comitet stătător din 26 membri a căror chemare este: Adunarea unui fond din care să se ridice nemuritorului AVRAM IANCU, prefectul legiunilor dela 1848, un „mausoleu“, la mormântul din Cebea, ear' în Câmpeni, unde a fost cuartirul principal al legiunilor, „o statuă equestră“, și dacă s'ar putea și înființarea unei fundațiuni, care să poarte numele aceluia erou.

Președinte a fost ales tribunul din legiunea gemenă *Mihail Andreica*, dându-i-se de secretar *Alexandru Papiu*.

Purcezându-se la alegerea membrilor în comitet, s'au ales următorii domni: *Mihail Andreica*, proprietar în Câmpeni, fost tribun în legiunea gemenă, *Mateiu Nicola*, avocat în Alba-Iulia, fost tribun în legiunea Auraria, Dr. *Vasile Preda*, avocat în Câmpeni, Romul *Furduiu*, protopop în Câmpeni, Ioan *Danciu*, protopop gr.-or. în Ofî-nbaia, *Alexandru Papiu*, paroch gr.-cat. în Bistra, *Mihail Gomboș*, proprietar în Vidra, Ioan *Nicola*, paroch gr.-or. în Albac-arada, Lanes *Jourchescu*, proprietar în Abrud-sat, Ioan *Todescu*, paroch gr.-or. în Bucium-cerb, Dr. *Simion Caian*, medic în Roșia-de-munte, Ioan *Maior*, paroch gr.-cat. în Roșia-de-munte, *George Cosma*, proprietar în Roșia-de-munte, Ioan *Iancu*, paroch gr.-or. în Bucium, *Candiu David*, proprietar în Bucium-isbită, *Iosif Ciura*, paroch și protopop onorar gr.-cat. în Bucium-șasa, *George Demian*, paroch gr.-or. în Zlatna, fost tribun în legiunea Zarandului, *Vasilie Demian*, protopop gr.-or. în Bradu, Dr. *Laurențiu Popu*, avocat în Abrud, *Alexandru Filip*, avocat în Abrud, *Gerasim Candrea*, avocat în Baia-de-Criș, *Iosif Gomboș*, cleric absolut din Vidra, *Petru Nicola*, paroch gr.-or. în Vidra-de-mijloc, *Iuliu M. Montani*, protopop gr.-cat. în Zlatna, *Nicolae Moiora*, preot în Trimpoarele, *Constantin Cotișel*, paroch gr.-or. în Certege.

Acest comitet își alege de președinte pe dl avocat *Alexandru Filip*, v.-preș. pe domnii: *Mihail Andreica* și Dr. *Simeon Caian*, de notari: *Ioan Todescu* și *Alexandru Papiu*, ear' cassar pe dl Lanes *Jourchescu*.

În sfârșit s'a hotărât ca presiul să convoace o ședință a comitetului pentru a să satori programul de lucrare.

Doamne-ajută! *Mopul cel tinăr.*

Ca tu nu-ți mai lași natura,
Te cunosc mândro pe stat
Că ai nărav blăstemat,
Și 'n toată viața ta
De nărav nu ti lăsa!

Spune-mi badeo numai mie
Fel de om să nu mai știe,
De 'ți-a fi badeo de mine
Ea-mă și mă du cu tine,
Ear' badeo de nu 'ți-a fi
Taci nu mă bajocori,
Că pân' badeo ne-am iubit
Unul de alt n'am vorbit.
Du-te badeo și ear' vină
Că inima 'n min' suspină
Du-te badeo și te 'ntoarce
Că inima 'n min' să stoarce,
Când badeo la tin' gândesc
Ca lumina mă topesc
De când badeo m'ai lăsat
Fericire n'am gustat!

Altele.

Culese de *Ana I. Berescu*.
Pasere de pe hinteu,
Nu 'mi-ai vĕst pe badea meu?
Ba 'l-am vĕst la București,
Culegĕnd la flori domnești.
Una mie la brăcie,
Una badii 'n pĕlărie.
Că s'a dus badea cătană
'Și-a uitat sĕ-'și pue peană.
'Și-a pune când va veni
'Și-a-avea-o pân' va trăi.
Mĕi badiț din doi badiți
Nice unul nu veniți,
De nici unul n'avui parte
Sĕnteți peste Olt departe.
Foaie verde hususĕu
Am parte de-un nățĕrău,
Fire-ai badeo blăstemat
M'ai iubit și m'ai lăsat
Bărbatul m'a tot muștrat.
Foaie verde de pe spine
Sĕ mă las badeo de tine,

Dar' vai badeo pentru tine
Multă supĕrare-mi vine,
Dar' sĕ-mi vie tot pe cias
De tine tot nu mă las.
Hai badiță sĕ fugim,
Că ni-a afla bărbatul
Și 'mi-e urt ca dracul,
Sĕ fugim se trecem Oltul
Sĕ ne schimbăm badeo portul.
Sĕ fugim pe deal pe șes
Unde e grăul mai des,
Și-acolo sĕ hodinim
Și-amĕndoi sĕ povestim
Pe ce cale sĕ pornim?
Foaie verde mărăcine
Tu mândro mori după mine,
Foaie verde lemn uscat
Mândro tu ești cu bărbat.
Vai tu mândro proastă ești
De-aceea te 'ngălbinești.
Foaie verde mărăcine
Mândro nu 'mi-a fost de tine
Tu ai umblat după mine.

Al doilea proces

pentru

adresele de alipire.

Interesant și însemnat a fost întâiul proces pentru adrese de alipire, despre care am vorbit în numărul 12 al „Foi Poporului” din acest an, interesant și însemnat și acest al doilea.

Tribunalul, drept un fel de probă pentru procesul cel mare al «Memorandului», a ținut de astă-dată pertractarea în «Reduta orășenească», care e cea mai mare sală (odă) în Cluj. Erau pe banca acusaților trei țerani și patru cărturari din Munții-Apuseni. Apărător *Dr. Ilea*, avocat.

Pe la 10 ciasuri dimineața, sala era indesuită de public, mulțime de domni și doamne, care au stat acolo până la sfârșit.

Incepându-se întrebările:

mai întâi este întrebare părintele *Ioan Babușiu*, preot gr.-cat. în Bucium-șasa, cam astfel: *Președintele*: D-Ta ai alcătuit scrisoarea de alipire în procesul acesta? *Acusatul*: Nu, ci toți laolaltă. *Președintele*: Cum se poate aceasta? *Acusatul*: Foarte bine; întâlnindu-mă pe stradă cu soții mei acusați și văzând suferințele și prigonirile ne mai pomenite, ce le îndură atâți luptători osândiți ai poporului nostru, ne-am înțeles, că și noi, toți împreună să le trimitem o scrisoare de alipire, care toți laolaltă am și întocmit-o. *Președintele*: Dar' asta nu se poate. Trebuie că în urma înțelegerii d-voastre, unul singur a alcătuit-o, spune-ne dar', care dintre d-voastre este autorul ei? *Acusatul*: Nici pe unul nu vi-l pot arăta de autor, pentru-că cu toții împreună am redactat-o. *Președintele*: Și cui anume îi sună această adresă de alipire? *Acusatul*: În particular nu sună nimăruia, ci tuturor osândiților noștri. *Președintele*: Și anume care osândă ați avut-o în vedere, când ați scris? *Acusatul*: Osândă anumită n'am avut în vedere, ci peste tot toate osândirile luptătorilor noștri, pentru-că noi ne alipim de toți fără deosebire.

Preș.: Spre publicare o ați trimis apoi la „Tribuna” ori nu? *Acus.*: Da, spre publicare. *Preș.*: Și ce scop ați avut cu publicarea articolului? *Acus.*: Scopul de a mângăia și de a îmbărbăta pe osândiții noștri în purtarea suferințelor și a luptei pentru asigurarea drepturilor poporului român. *Preș.*: Primești răspunderea înaintea legii pentru cuprinsul articolului împicinat? *Acus.*: Da, o primesc!

Tot cam așa a fost întrebare dl *Iosif Muntean*, învățător, dl *George Lupu*, ales preot,

dl *Aurel Alex. Lazar*, *Ioan Naica*, țeran fruntaș, cari toți au răspuns tot așa de hotărât ca și cel dintâiu. Ear' față de țeranii *David Ioan Drăgan* și *Ioan David*, județii au fost mai „buni”, mai „nobili”, pe acestia 'i-au scos în mijlocul salei și câte o jumătate de cias s'au năpustit asupra lor cu un adevărat potop de întrebări încurcate și încurcătoare, ca doară scot din ei, că n'ar fi ei autori ai adresei și că nu ar ști de ea, ca apoi cu atât mai virtuos să poată pedepsi pe cărturari. Dar' n'au isbutit. Bravii țerani au ținut că e a lor și cu știrea și învoirea lor a fost făcută scrisoarea!

După acestea a urmat vorbirea de acuză a procurorului, fără nici un miez; aceeași înșirare de vorbe goale, că noi șă, că pe dincoala, că sîntem dușmani patriei și câte și mai câte.

După procuror a urmat apărarea acusaților. Au vorbit trei din acusați, domnii: *Ioan Babușiu*, preot, *Ioan Muntean*, învățător, și *Aurel Al. Lazar*, negustor. Ne pare reu că îngustimea spațiului și imbulzeala materialului nu ne iartă să punem și sub ochii cetitorilor noștri cuvântările de apărare ale zișilor domni. Atâta numai putem spune, că au vorbit frumos de minune, românește și cu cuvinte isvorite din inimi măchnite de nedreptate! Pot fi mândri și D-lor de vorbirile rostite, precum și poporul că îi are în mijlocul seu. Ceealți patru acusați au lăsat apărarea avocatului *Dr. Ilea*, care a vorbit și D-sa la loc, cu dovezi tari și frumos. A răspuns eară procurorul și eară apărătorul; apoi s'au plinit celelalte formalități; s'au retras jurații, de 'și-au dat părerea, și tribunalul a adus judecata, prin care pe toți cărturarii îi osândește, ear' pe țerani îi lasă nepedepsiți.

Care e învățătura procesului? Că poporul nostru e deșteptat foarte mult; că se ține cu amândouă mâinile de cărturarii sei pe cari îi vede a-î fi binevoitori, și bine face că așa face. Altă învățătură e, că stăpânirea prin judecătoria sei încearcă să-î momească, să-î amăgească pe țeranii noștri, arătându-se „bună” cu ei și nepedepsindu-î, ca doară prin asta îi face să slăbească în alipirea lor de cărturari, ear' acestia așa se-și peardă nădejdea și curagiul, și se se nască desbinarea, răul, între noi? Va isbuti? Cât e hăul! Poporul nostru are ochi și vede, are urechi și aude, și știe el ce plătește toată manevra stăpânirii și a slujbașilor sei!

Jucând „Sërba”.

Strigături din Seliște.

Culese de *I. Ch. Inv.*

Asta-î hora mîi băieți
Care știți care puteți
Care nu mai bin' ședeți.
Foaie verde grâu mărunt
Pune-ți dreptul la pămînt
Și cu stînga faceți vînt.
Dela una pîn' la două
Și p'a iceda pică rouă.
Dela două pîn' la trii
Aulică ce iubii,
Nevastă cu trei copii,
Par'că fu satul pustiu
De-o copilă de pe jiu.
Dela trei și pîn' la patru
Hop leliță cu bărbatu
Lasă-mă pe mine 'n prag
Să vînz eu la dor și drag.
Dela patru până la cinci
Și-o păreche de opinci
Să le rup jucînd aici.

Dela cinci și pîn' la șasă
Hop leliță cărcimăreasă
Lasă-mă pe min' în casă
C'afară plouă de varsă.
Dela șese pîn' la șapte
Asta-î hora mîi băieți,
Și atinge când și când
Să nu meargă rumegînd.
Dela șapte pîn' la opt
Cucuruзу nu s'a copt,
Dar' de-a fi o vreme bună
S'a coace noaptea pe lună.
Dela opt și pîn' la nouă
Găinușa sus pe ouă,
Dela nouă pîn' la zece
Un isvor cu apă rece
Pe la poarta mîndrei trece
De-ar da D-zeu să sece.

Vai badiță dor 'ți-a fi
N'am pe cine-ți porunci,
Făr' pe lună voe bună
Și pe stele dor și jale
Și pe vînt câte-un cuvînt.

SCRISORI.

Valea-mare, 18 Februarie 1894.

Domnule Redactor!

În comuna Valea-mare, lângă Gurahonez, abia nainte de asta cu vre-o 10 ani, nu era școală de loc. Copiii erau nevoiți a alerga la dascăl în alt sat, unde eram afiliați (alipiți) cu școală. La anul 1880 însă, cu ajutorul lui D-zeu și prin buna înțelegere a oame-ilor s'a zidit școală.

Tot așa stam cu biserica. Poporul în Dumineci și sîrbători trebuia să meargă cale departe până la comuna *Finiș* la care era alipit cu biserica. Firește însă asta a împedecat mult pe evlavioșii creștini în cercetarea sfîntului locaș.

Comuna noastră e mică și săracă, abia de 60 de familii, dar' oamenii 'și-au pus nădejdea în D-zeu și la începutul anului 1893, locuitorii au ținut un sfat, în care s'a adus hotărîrea frumoasă, ca biserica să se zidească în comună, ca să nu mai fie întreg poporul silit a alerga în sat străin pentru a auzi cuvîntul preotului. Hotărîrea s'a adus, dar' era întrebarea acum, *din ce se se zidească?* Venituri nu erau. Era însă un mic fond de 350 fl. și la sfatul vrednicului jude comunal *Paul Colțan* s'a pornit adunare de bani în popor. A dat care cât a putut, și s'au strîns la 500 fl. dela puținele familii; s'a urmat apoi adunarea și prin comunele învecinate, și s'au strîns alte 500 fl. și așa în timp de șese luni abia dela pornirea lucrării, am fost în stare a ne zidi și noi o bisericuță, care ne-a costat în tot vre-o 1351 fl., de unde până aci de când e lumea biserică nu a fost. Lucrarea a mers repede, și sfîrșindu-se, în 31 Octomvrie 1893 am fost fericiți a putea fi de față la sfințirea bisericii noastre după care mult am dorit. În ziua numită a venit dl protopop *Ioan Groza*, care încungiurat de domnii preoți *Corneliu Lazar*, *Teodor Bodea*, *Ioan Mera* și *Ioan Serac*, cest din urmă preotul locului, au sîvîrșit sfințirea bisericii. Nu voiu uita a numi aci și pe domni străini care au venit să fie de față la sîrbătoarea noastră, anume pe dnii *L. Strasser*, mare proprietar, *I. Karácsonyi*, notar cercual, *C. Groza*, medic, *Rob. Neumann*, director de domenii, și doamnele *Strasser* și *Neumann*.

După sîvîrșirea slujbei de sfințire, părintele *C. Lazar* a ținut o frumoasă cuvîntare, mulțumind lui D-zeu că a ajutat acestui popor mic dar' brav a-și ajunge scopul, a-și atinge dorita lui țîntă, — pomenind totodată că mult e a să mulțumim și vredniciei judeului *P. Colțan*, care mult s'a întrepus pentru intruparea acestui nobil plan; mai departe vredniciei poporenilor *Pavel Bacoși*, *Ioan Bacoși* și *Mihail Jarcea*, care au umblat și au ostenit ca adunători de bani.

Aveam acum locaș de rugăciune lui D-zeu, dar' era aproape de tot lipsit de podoabele și cele de lipsă la slujbă. Bunii creștini însă n'au întîrziat a dărui cele de lipsă, care după-cum a putut și 'l-a îndemnat inima. Anume au dăruiat *Paul Chin* un „Apostol” în preț de 12 fl.; *Florița Cuțiu* o „Evanghelie” în preț de 15 fl.; *Filimon Șerb* o „Cazanie” de 12 fl.; *Ioan Lungu* un „Candelabru” de 12 fl.; *Vasilie Cuțiu* un potir, copia, linguriță, șteluță, în preț de 50 fl.; *Petru Boz* un „Penticostar” de 9 fl.; *Simeon Bacoșiu* un rînd de haine preotești de slujit la liturgie de 60 fl.; *Mih. Orece*, Inv., doi prapori de 30 fl.; *Strasser L.* a dăruiat pentru a să cumpăra cele de lipsă, 30 fl.; *Florița Bacoșiu* a cumpărat un măsar pe sfînta masă, — și așa mai departe. Pentru

care fapte vrednice de laudă și de urmat din partea tuturor bunilor creștini, li-se aduce și pe această cale mulțumită călduroasă tuturor spriginitorilor și dăruitorilor. Să dea D-zeu pe tot locul să meargă lucrurile noastre românești și bisericești numai bine, să mai auzim și de vești bune, că de rele sântem sătui.

Al onoratei redacțiuni cinstitor
Mihail Orece,
Inv.

CRONICĂ.

La procesul Memorandului, după cum scrie «Tara» din București vor trimite bărbați ca raportori, următoarele foi:

Ziare engleze: «New-York», «Herald», «Times», «Daily News» și «Standard».

Ziare franceze: «Journal des Débats», «Le Temps», «La République Française», «Memorial Diplomatique», «Libre Parole», (Paris): «L'Independance Belge» și «La Reforme» (Bruxelles).

Ziare italiene: «Il Diritto», «Il Popolo», «Romano», «Moniteur de Rome». (Roma), «Il Secolo», (Milan).

Ziare germane: «Kreuzzeitung», «Kölnische Zeitung», «Vossische Zeitung», «Münchener Allg. Zeitung», «Berliner Tagblatt».

Din Austria: «Neue Freie Presse», «Die Presse», «Vaterland», «Wiener Allgemeine Zeitung», (Viena); «Politik», «Narodny Listy», (Praga).

Din Croația «Obzor», «Agramer Tagblatt», (Agram). «Nowo Wreme», (Semlin).

Din Ungaria: Toate ziarele din Pesta.

Apoi ziarele sârbești «Branik» și «Zastava» și ziarul slovac «Narodnie Noviny». Afară de trimișii foilor vor fi față la procesul Memorandului capii partidelor naționale sârbești și slovace, precum Dr. Gavrila, M. Polyt, Dr. Dimătrievici, Dr. Giurici, etc. din partea Sârbilor; — Hurban-Vajanski, Mudron, Dr. Stefanovics, Dr. Daxner, etc. din partea Slovacilor. Din partea junilor Cehi vor fi față deputații Vasaty, Pratzak, etc. Din Croația încă vor lua parte mai mulți deputați și bărbați fruntași.

În onoarea iubiților nostri acusați, membri ai comitetului partidului național, care se află cu locuința în Sibiu, s'a dat Foi seara în 3 Maiu n. o cină de despărțire aici, în sala cea mare dela «Gesellschaftshaus», la care afară de iubiții membri ai comitetului, domnii Dr. Ioan Rațiu, Nicolau Cristea, Dr. Daniil P. Barcianu, Dumitru Comșa și Septimiu Albini, au luat parte toată inteligența Sibiuului precum și o mulțime de trimiși de ai comunelor învecinate. Cina a fost însuflețită și în aceeași vreme mișcătoare. A fost mulțime de lume. La despărțire toți au grăbit a stringe cu căldură mâinile scumpilor bărbați dorindu-le putere și tărie deplină de a suporta și greutatea furtunii cu care fi ceartă stăpânirea maghiară. Vineri cu trenul de dimineață, scumpii improcesuați au plecat spre Cluj, unde în aceeași zi sosesc toți acușaiți și toți apărătorii lor. Dumnezeu să Vă întoarcă în pace, scumpi bărbați, mari eroi!

Dr. V. Lucaciu — în primejdie!
Foile ungurești din Cluj aduc știrea durosă, că contra dlui Dr. V. Lucaciu s'ar fi pornit un nou proces pentru vătămăre de onoare, a cărui sfârșit, dacă se va pertracta, va fi sigur osândirea la temniță ordinară, ear' urmarea mai rea poate fi, că și pedeapsa de

închisoare de stat ce o va primi în procesul Memorandului, judecătorii din Cluj vor fi ear' așa de „nobili“ că i-o vor contrage în temniță ordinară.

„Almanachul“ Societății de lectură «Andrei Șaguna» a teologilor și pedagogilor români gr.-or. din Sibiu, ca suvenir (aducere aminte) dela întâiul jubileu al Societății, s'êrbat la 25 de ani de viețuire, — a eșit de sub tipar. E o carte de înfățișare de tot plăcută, tipărită pe hârtie foarte fină și cu multă îngrijire. O recomandăm cu tot din adinsul cetitorilor noștri. S'ê poate procura dela Societatea însăși din Sibiu, a cărei proprietate o formează. Costă un floren, ear' pentru postă 20 cr.

Întâiu la București — apoi la Cluj! Aproape toți trimișii foilor din străinătate care vor veni să fie față la procesul Memorandului, se duc întâiu la București ca să vadă marea manifestațiune ce se va face acolo în Dumineca Tomii, ca protestare contra procesului acestuia, sub conducerea tinerimii universitare, și numai de acolo vor pleca la Cluj!

Pentru dnii G. Petrovici și G. Crăciun, osândiți de curând la Cluj, am primit din Oăpușul-de-Câmpie o scrisoare dela doi colegi de-ai dlor, în care îi mângăie, îmbărbătează și le exprimă simțămintele lor de dragoste și de durere pentru-că au căzut și ei jertfă prigonirilor pornite contra a tot ce e românesc.

Străinătatea pentru noi. Procesul Memorandului a trezit luarea aminte a Europei asupra noastră în măsură îmbucurătoare. Ziarele străine au început ear' a se ocupa foarte multe cu lupta noastră și cu starea în care ea astăzi se află. Astfel nu mai puțin ca 12—15 foi din Italia aduc, în zilele din urmă, articoli lămuritori în procesul Memorandului. Așa însăși foaia întâiului ministru italian Crispi «La Riforma» din Roma, vorbește de mișcarea dintre Români din Ungaria și de procesul mare ce se va ține la Cluj, spunând că e îngrijitoare această stare. De asemenea scriu ziarele din Italia: «Arena» din Verona, «Il Veneto», «Provincia di Brescia», «Il Citadino», «Fieramosca», «Svegliata», «Gazeta Piemontese» din Torino, «Gazeta Livornese», «Roma» din Napoli, «Il Meridionale», din Bari, «La Sera» din Milano, «Gazeta di Venezia» și altele. Apoi ziare din Franța, din Germania și Anglia.

Tinerimea română din Ungaria și Transilvania a trimis tuturor Consistoriilor bisericilor noastre gr.-orientale și gr.-catolice câte o adresă, în care le roagă să concheme o adunare mare de protestare contra legilor bisericești ale guvernului, și anume o adunare obștească, la care să iee parte prelații amândouor bisericilor cu credincioșii lor, ear' dacă asta nu s'ar putea, fiecare biserică pentru sine.

O plângere. Din Simand ne trimite plugarul Flore Tătar o scrisoare în care se plânge că dl preot Belei l-ar fi ocărit rău și cu vorbe foarte aspre în biserică în ziua de Paști, pentru-că printre alt popor silia să ajungă să iee și el Paști. Dar' asta așa e peste tot locul că se cam îmbulzesc oamenii. Noi luăm cu părere de rău notiță despre această scrisoare, dacă e adevărat ce ni-se spune într'însa.

Loc deschis.*)

Mulțumită publică.

În 27 Februarie st. v. s'a arangiat prima petrecere de iarnă făcută în favorul copiilor săraci de școală.

Cu privilegiul acestei petreceri au încurs dela umătorii domni sumele următoare: Nicolae Adamovici, preot 2 fl.; Nicolae Jurca al lui Simion, propr. de mine 2 fl.; Tobăkovics Árpád, comerciant 1 fl. 50 cr.; George Lupu, învățător 1 fl. 50 cr.; Moise Prața 1 fl. 50 cr.; Alexandru Lup 1 fl. 50 cr.; Moise Pantea 1 fl.; George Ceteraș 1 fl.; Culiță Jurca 1 fl.; Dumitru Lup 1 fl.; Stefan Ceteraș 1 fl.; Nicolae Popa 1 fl.; Ioan Bogdan 1 fl.; Ioan Colda 1 fl. 50 cr.; Petru Macaveiu 1 fl.; Culiță Cosma 1 fl. 50 cr.; Alexandru Morariu 1 fl.; Gerasim Morariu 1 fl.; Nicolae Ianc 1 fl.; Lazar Colda 1 fl.; George Trifa 1 fl.; Pompiliu Popescu 50 cr.; Ionutiu Cosma 1 fl. 50 cr.; Macarie Jurca 1 fl. 50 cr.; George Pontea 1 fl. 50 cr.; Ioan Ceteraș 1 fl. 50 cr.; Lazar Ceteraș 1 fl. 50 cr.; Nicolae Ianc 1 fl. 50 cr.; Moise Ianc 1 fl. 50 cr.; Ionutiu Furduiu 50 cr. Alexandru Costinaș 1 fl. 50 cr.; Alexandru Jurca al lui Simion 1 fl. 50 cr.; Simion Ianc 1 fl.; Simion Morariu 1 fl.; George Danciu 1 fl.; Alexandru Colda 1 fl.; Alexandru Colda al lui Panchi 1 fl.; Gerasim Ianc 1 fl. 50 cr.; Nicolae Lup 1 fl. 50 cr.; Simion Lup 1 fl. 50 cr.; Laura Tandrău 1 fl. și Ioan Jurca al lui Simion 1 fl. 50 cr.

Aceste contribuiri dau suma de . . . fl. 52.50
Din care substragându-se spesele de . fl. 32.50

Rămâne un venit curat de . . . fl. 20.—

În numele comitetului arangiator venim a exprima P. T. contribuenți călduroasele noastre mulțumiri pentru frumosul sprigin atât material cât și moral, ce ni-l-au dat cu acest privilegiu.

Bucium-Poeni, în 6 Martie st. v. 1894.

George Lupu,
cassar.

Nicolae Jurca,
v.-președinte.

Corpul învățătoresc din Romos, dând în seara de 4 Martie a. c. un concert împreună cu joc în favorul fondului școlar și bucurându-se de reușita aceluia, exprimă caldele sale mulțumiri, pentru contribuțiile încurse cu acel privilegiu în folosul fondului școlar.

Au contribuit următorii domni și doamne: Dr. Ioan Mihu, adv. în Orăștie 2 fl.; Aurel P. Barcian, comptabil la „Ardeleana“ 1 fl.; A. B. 1 fl.; C. 50 cr.; P. 50 cr.; B. 50 cr.; Dr. Aurel Muntean adv. 1 fl.; Dr. Pop, medic 1 fl.; Dr. Silviu Moldovan, adv. 1 fl.; Ioan Lazaroiu 1 fl.; Daniil David, senator 1 fl.; Doamna Ana Pop 1 fl.; Doamna Fr. Brodschi 50 cr.; Ioan Stefanesc din Cugir 1 fl.

Din Romoșel domnii; Nicolae Dublesiu, not. 50 cr.; Avram Mihailă, paroch 50 cr.; Petru Stefanesc 1 fl.; din ear' Romos Petru Stroe 10 cr.

Primească deci onorații domni și doamne și pe această cale caldele noastre mulțumiri.

Romos, tu 10 Martie st. v. 1894.

Corpul învățătoresc.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu primește răsp. underea.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Despre casele țărănești.

La reîntoarcerea mea din străinătate, mă întâlnii la Arad în tren cu badea Ioan, un vechiu pretin al familiei noastre, care a umblat pe acolo în de ale negoțului.

Nu ne vîzusem de mult. Își poate ușor închipuî ori-cine, că multe-multe ne povestirăm unul altuia.

Badea Ioan asculta ca într'un vis la cele ce-i povestii despre oamenii, satele și orașele, pe unde umblai. „El credea, că țeară mai frumoasă și mai bine întocmită ca la noi, nici că se poate; deci mult se minuna de lucrurile ce-i spuneam.

Deodată stă trenul la un sat de pe Valea-Murșului.

„Vezi, bade Ioane“, fi zisei, „așa ceva nu vezi în Țeara-Nemțească. Uite, casele acele par'că sînt niște cocioabe pentru vite, ear' nu pentru oameni. Cât sînt de mici și înguste! Ferestrele sînt ca niște găuri, așa că nici soarele nu poate străbate în lăuntru. Ear' unde nu pătrunde soarele, totul seamănă a mort“.

„Ai dreptate, domnule“, îmi răspunse badea Ioan, „multe case de aici sînt numai ca colibile noastre. (Badea Ioan e din părțile Sibiiului). Nici pe la noi nu sînt casele la fel cu ale Sașilor, dar' așa ne-am învățat din moși-strămoși, ca să încăpem mulți într'o căsuță îngustă“.

„Dar' nu e bine așa. Cum nu poți ghemul vitele într'un grajd prea strîmt și scund, întocmai, ba chiar cu mult mai rău e pentru mulți oameni într'o casă îngustă“.

„Uite, s'e-ți spun eu, cam ce fel de case ar fi pentru Românii noștri, pe cari îi cunosc destul de bine cu sărăcia lor cu tot“.

„Pentru aproape fiecare țeran e destul s'e-și clădească o casă cu două încăperi (odăi, chilii): o tindă (bucătărie) pentru fert și cuptorul de pâne și o odaie de locuit și dormit“.

Casa să fie clădită la loc uscat și din material uscat, fie cărămizi sau lemn. Nici decum însă să nu se zidească numai din piatră; căci asemenea case sînt răci și asudă iarna din cale afară. Piatra e bună pentru fundament sau la părății pivniții.

Lucru de căpetenie la o casă sînt odăile, unde familia are să petreacă mare parte din timp; de aceea, nu e tot una, cum facem odăile.

Atât tinda cât și odaia de locuit să fie înalte și largi și înzestrată fiecare cu 2—3 ferestri mari; căci numai în odăi mari încap aer mult și numai prin ferestri mari străbate îndestulă lumină. Toată lumea știe, că și plantele se oflesc, se veștejesc, dacă le lipsește aerul și

lumina. Totul ar perî de pe fața pămîntului, când am fi lipsiți de aceste două daruri scumpe. Dumnezeu a dat multe bunătăți oamenilor. Bine e să ne folosim de ele în măsură îndestulitoare.

Dar' cât de largi și înalte să fie tinda și odaia de locuit? E bine să se știe aceasta în măsuri hotărîte, căci unul și același lucru îi pare unuia mic, altuia mare.

Pentru tindă ajunge lățimea de 4 metri și înălțimea de 3—3½ m. Odaia de locuit să fie mai mărișoară, fiind că în ea petrecem mai mult. Să fie lată de 4 m., lungă de 6 m. și înaltă de 3—3½ m.

Ear' pentru ferestri, cele mai potrivite sînt următoarele măsuri: lățimea 1 m. și înălțimea 1 m. și 25 cent. Să nu creadă nime, că ferestrele mari fac casa friguroasă. Dacă sînt bine făcute, nici gerul nu va pute străbate. De altfel chiar așa să fie, e mai bine a cheltui pentru lemne decât pentru leacuri. Ferestrele mici fac odaia nesănătoasă.

Oamenii mai cu dare de mână pot să aibă și o a treia încăpere. De dorit ar fi lucrul acesta pentru toți deopotrivă. Pentru-că să ne gândim numai puțin și ușor ne vom încredința, că puține familii vor pute dormi în o singură odaie, mai cu seamă familii românești, unde darul ceresc se răvarsă în forma unui număr mărișor de copii.

Ei, dar' sărăcia pe cei mai mulți nu-i iartă s'e-și zidească case cu multe încăperi; de aci urmează, că macar tinda și singura odaie de dormit să se facă cum se cuvine. Și atîta trebuie să poată fiecare Român, care are simț pentru sănătatea sa și a copiilor sei. Dacă s'ar bea mai puțin rachiu și s'ar fuma mai puțin tăbac (tutun, duhan), hotărît că nu s'ar afla puiu de Român, care să nu-și poată întocmi o locuință în regulă. Fără rachiu și tăbac poate trăi omul tîgnit, dar' nu poate într'o casă, unde să găzduiesc boalele.

Într'o casă bine întocmită omul locuiește cu drag. Pleacă vesel ori-unde, se întoarce voios și întră fără sfială în casa lui; căci nu aer stricat și puturos, ci curat și priincios plumănilor îl așteaptă.

Cine n'a văzut, cât de somnuroși și sleiți ies oamenii mai săraci din cășcioarele lor? Astfel de oameni nici nu prea au atragere cătră lucru; căci ei nu s'au odichnit cum se cuvine. Trupul lor e ca bătut, din cauză că peste noapte au fost nevoiți să stea într'un aer nădușit.

Dela o casă bine întocmită atîrnă foarte multe lucruri însemnate, și mai ales sănătatea și pofta de lucru. Ear' fără sănătate și fără poftă de lucru, ce prețuiește viața omului?

Să se nizească dar' fiecare Român și să agonisească cât se cuvine pentru clădirea unei case în regulă.

Multe aș mai fi povestit cu badea Ioan, dar' trenul se oprî la Orăștie, unde

aveam de lucru. La despărțire îi rugai să nu uite vorbele mele, purcese dela inimă. Ba chiar să le spună și altora, ca astfel unul sau altul să urmeze sfaturile mele.

Dela locuință n'ar strica să trec la curte (ogradă), grădină și c. l. Căci multe-multe sînt de îndreptat la Români și multe sînt de dires în curtea lui. Cred însă că cine se îngrijește de capul seu, nu va uita nici trupul și că cine își întocmește casa bine, va face rîndueală și în curte.

Dr. Beu.

Care nutreț cum înrîurește?

Starea sănătății, tăria, propășirea și chiar forma și mărimea animalelor (vitelor) agricole, de care ne ocupăm aici, atîrnă în mare parte de soiul și felul nutrețului ce mănîncă. După-cum se știe, sînt mai multe soiuri de nutreț, dintre care unele priesc mai ales cailor, altele bovinelor, earăși altele oilor ș. c. l.

La nutriție deci economii să purceadă cu băgare de seamă, alegînd nutrețurile, care se potrivesc mai bine cu specia, vîrsta și modul întrebuițării animalelor.

De animalele agricole se țin patru specii de căpetenie: caii, bovinele, oile și porcii. Să vorbim de fiecare în deosebi.

Caii se nutresc de regulă cu ovēs, fîn și paie. Dintre nutrețurile mai puțin îndatinate amintim: orzul, cucuruzul, sē-cara, grăul, mazăreica, țărițele, iarba, trifoiul, morcovii, napii, cartofii și așa m. d.

Ovēsul este foarte nutritor, ușor de mistuit și se privește de cel mai bun nutreț pentru cai. Când zicem aceasta, înțelegem ovēsul greu, curat, luciu și fără miros. Ovēsul mucețit se mistuește cu anevoe, producînd adese boale stomacale; de aceea, el trebuie mai întăiu spelat și pus undeva să se uște bine. Ovēsul să se dee cailor totdeauna în amestec cu paie tăiate; altcum se îndoapă cu lăcomie, trecînd în stomac mai înainte de a se fi măcinat în gură deajuns și îngreunînd mistuirea. Aceași se poate zice despre celelalte soiuri de grăunțe, care și ele nu se mistuesc cu desevîrșire decât amestecate fiind cu o cătățime potrivită de paie, pleavă, iarbă ș. c. l.

Fēnul înrunește toate cerințele unui nutreț bun. El cuprinde materii nutritoare în măsură mai potrivită decât ori-care alt nutreț. Se cere însă, ca fēnul să fie alcătuit din ierburi dulci și aromatice. Fēnul nou, acru, înoroit sau mucețit, adese este însoțit de colică sau alte boale. Ota va priesce cailor mai puțin decăt bovinelor și oilor.

Paiele să fie moi și să aibă un miros plăcut. Paiele de ovēs și sēcară alcătuesc un nutreț mai bun decăt paiele de orz sau grău. Paiele trebuie date în amestec cu fēn, iarbă sau și mai bine tăiate mērunt și amestecate cu ovēs, orz și alte asemenea grăunțe.

Orzul este mai greu și mai virtos ca ovėsul. De aceea, orzul trebuie mai întâiu despiciat și dat în amestec cu paie tăiate, adăogând totodată apă caldută.

Sęcara se mistuește cu anevoe, inferbentând trupul și umflând une-ori stomacul peste măsură. Drept-aceea, sęcara se nu se dee cailor decât în porții mai mici, dacă se poate, în stare despiciată și în amestec cu apă și paie mărunte.

Bobul, măzërichea și celelalte păstăioase sânt greu de mistuit și adese produc colică sau alte boale de stomac. De altmintrelea, grăunțele păstăioaselor îngrășe repede și întăresc trupul.

Tărițele răcoresc trupul și se recomandă mai ales vara pe căldură. Date cailor adese-ori, ele moleșesc stomacul. Morcovii (murcoii, morogii, murele) se recomandă ca mijloc de curățire.

Nutrețurile verzi au de urmare moleșirea trupului. Trecerea grabnică dela nutrețuri uscate la iarbă sau alte verdețuri este stricătioasă cailor. Sę ne ferim a da cailor iarbă umedă, brumată sau stătută. Dintre verdețuri se recomandă pentru cai mai ales măzërichea.

Bovinele (taurii, boii și vacile) iubesc nutrețurile mustoase și bogate în materii nemistuibile.

Bovinele se țin la pășune sau în grajd.

Pășunea este pentru bovine cel mai firesc și mai priincios nutreț. La pășune animalul alege plantele după plac, mącând treptat și mistuind cum se cuvine; aerul curat și dese mișcări oțelesc mādularele, ațită apetitul și sporesc umblarea sângelui. Pășunile mlăștinoase însă au de urmare moleșirea trupului și înmuirea din seamă afară a unghiilor. Iarba sarbədə, crescută la umbră, prin tufșuri și păduri, nu este potrivită. Cele mai priincioase sânt ierburile dulci și mustoase din fața soarelui.

Fēnul este pentru bovine cel mai bun nutreț uscat. Otava se potrivește cu deosebire pentru viței și vacile cu lapte.

Paiele sânt puțin nutritoare. Așa d. p. spre a înlocui 1 chlgr. fēn de soiu mijlociu se cer 2 chlgr. paie de ovės sau 3 chlgr. paie de sęcara.

Cartofii mai întâiu se ferb sau se taie felii, apoi se dau în amestec cu paie mărunte, pleavă și c. l. Cartofii degerați, putrezi sau încolțiți, ușor pot produce boale primejdioase. Napii și morcovii sânt mai sănătoși și mai bogați în materii zăhăroase decât cartofii.

Cucuruzul, ovėsul, sęcara și celelalte grăunțe se recomandă mai ales pentru vitele puse la îngrășat, deasemenea pentru tauri, viței și vacile cu lapte.

Lăturile, sladul din bererii, turta de rapiță și alte remășite de felul lor îngrășe repede și sporesc în mare măsură producțiunea laptelui. Spre a înlocui 1 chlgr. turtă de rapiță se cer 4 chlgr. fēn sau 14 chlgr. napi.

Oile cresc și se îngrășe cu înlesnire mai cu seamă la pășuni svēntate și alcătuite din ierburi dulci și mirositoare. În vreme de iarnă, când oile n'au ce paște, ele se țin undeva la adăpost și se nutresc de regulă cu fēn și paie. Dintre nutrețurile priincioase oilor mai amintim: cartofii, napii și grăunțele.

Porcii sau rimătorii, după-cum în-deobște se știe, rod tot ce le vine înainte. Ei mącă bucuros mai ales nutrețuri moi, fragede, mustoase și ușor de mistuit și anume: tubercule (modălci) și rădęcini de tot felul, iarbă, trifoiu, poame, ghinde, jir, vermi, șoareci, broaște, pești, cărnuri și mortăciuni. Porcii puși la îngrășat se nutresc cu grăunțe, lături, slad, turtă de in și alte asemenea remășite bogate în materii nutritoare.

Spelați-vę și scaldați-vę regulat!

Bunul e cel mai scump pentru fiecare om e sănătatea. De aceea și putem auzi de multe-ori, când a dat cineva de năcaz, că nu-'i pasă, numai se-'i țină Dumnezeu sănătatea.

Așa și este. Toate năcazurile se pot birui, dacă ne ajută sănătatea; dar' fără de aceasta ne perdem capul și nici treaba cea mai mică nu o putem scoate la cale.

Prin urmare, omul cuminte va căuta în toate împrejurările vieții ca se-'și păstreze acest dar' scump, fără de care viața omului e numai un chin.

Un mijloc foarte bun pentru ajungerea acestui scop e întărirea trupului prin hrană îndestulitoare și potrivită și prin curățirea lui regulată. Toată lumea știe, ce va se zică hrană îndestulitoare și potrivită, de aceea nici nu mai întindem vorba despre această întrebare. Dar' puținii înțeleg, ce va se zică curățirea trupului cum se cuvine.

Ce e drept, abia se va afla mamă, care se nu-'și scalde copilașul în anul dintăiu zi de zi. Dar' mai târziu puțin se îngrijește de el. Nici nu mai vorbesc de oamenii în virstă, fiindcă între țērăanii nostri se află destui, care nu-'și curăță trupul și nu se scaldă ani de-arindul.

Așa nu e bine. Precum vestmintele trebuie adese curățite, așa trebuie și trupul adese curățit și spelat de murdării.

Pentru-ce?

Ca se putem răspunde lămurit la această întrebare, e neapărat să vedem mai întâiu, ce slujbă împlineste pielea trupului. Scurt vorbind: pielea scutește trupul de frig și căldură. Prin găurelele, ce se află cu miile pe suprafața ei, es o grămadă de materii netrebnice care, adunându-se în măsură mai mare în trup 'l-ar bolnăvi. De altă parte, pielea mijlocește intrarea aerului în trup, o slujbă pe care o împlinesc de altfel și plumănille.

Pielea însă numai atunci își poate împlini această chemare, dacă ne vom îngriji să fie sănătoasă, adecă curată și găurelele de pe suprafața ei totdeauna destupate. Aceasta se poate ajunge prin spălarea regulată a trupului și prin folosirea cât mai deasă a scadelor (băilor).

„Bine“, îmi vor zice mulți, „d'apoi că ne spălăm noi în fiecare zi“. Așa este, numai cât; a uda puțin obrazul, nu e destul, fața fiind numai o mică parte a trupului. Zilnic ar trebui spelat, afară de față, capul, grumazii, peptul și brațele; ear' odată la săptămână e bine să se spele și picioarele. Și în fiecare lună odată să se spele sau să se scalde trupul întreg. Vara se pot face și mai multe scalde, chiar și 2—3 la săptămână; căci prin asudatul des pielea se încarcă de murdării fel și fel. Murdăria adunată pe p.ele cășunează multime de boale, una mai urită decât cealaltă. Am văzut destule astfel de boale provenite din necurătenia trupului; am văzut oameni, care și uriau zilele din pricina lor; căci astfel de boale numai rareori omoară trupul, dar' îl chinue și amărește omului viața. Nu le înșir cu numele; să fie tuturor de învățătură cele zise mainainte.

Dar' nu numai sănătatea pielei o susținem prin spălarea regulată și prin scalde, ci a trupului întreg. După fiecare scaldă, sângele umblă mai iute prin vine, răsufierea e mai puternică și pofta de mącare merge sporind, ba și mistuirea e mai bună. Ear' toate acestea laolaltă lucră împreună așa, că puterile omului cresc și sănătatea se întărește. Omul puternic se bolnăvește mai anevoe decât unul amărit și slăbuț.

Apa e un dar ce nu se poate prețui în bani. Durere, oamenii și mai cu seamă plugarii nostri se folosesc prea puțin de ea. Nu costă nimic și totuși se feresc mulți de ea. Si ce e mai mult, că ea se află pretutindenea, în măsură mai mică sau mai mare.

Plugari români! Traiul vostru aduce cu sine, de asudați des și vă mănjiți de prav și alte murdării. Dacă dar' Vę iubiți sănătatea Voastră și a copiilor Vostri, urmați aceste povețe:

1. Spelați-Vę în fiecare dimineață capul, fața, grumazii, pieptul și brațele.

2. Faceți în toată săptămâna o scaldă de picioare. Nimic mai neplăcut ca mirosul picioarelor pline de murdării și sudori.

3. Nu lăsați să treacă o lună de zile fără ca se Vę fi scaldat sau măcar spelat bine trupul întreg.

4. Vara însă faceți-Vę răgaz și scaldați-Vę cât mai des, chiar și de 2—3 ori la săptămână; căci nu perdeți atâta timp cât câștigați din sănătate.

Dr. Beu.

Stupăritul și școala sătească.

Adevărat, că multe sarcini se pun în cărucia și mai ales în a școlii românești din această țară. Se cer dela școlile noastre lucruri bune și folositoare, dar' se cer și lucruri, care nu sunt de nici un folos pentru viață și care în cele din urmă nici nu se pot îndeplini.

Între cele mai folositoare se numără fără îndoială stupăritul, care ar trebui să se învețe în mod practic, în fiecare școală sătească; pentru că numai așa putem ajunge să răspândim stupăritul cât mai în grabă și cât mai tare în poporul nostru.

Este știut, că „ce învață omul în tinerețe, deprinde la bătrânețe“, și de altă parte se știe și aceea că, dacă nu ți-ai câștigat de mic plăcerea spre un lucru, mai târziu e foarte greu de a ți-o câștiga. „Bate ferul până-i cald“, adică: tinereța fiind timpul când inima omului e mai caldă și gata de a primi toate învățăturile de folos, atunci se se bată ferul, adică atunci se se deie învățăturile, pentru că ferul răcindu-se nu i-se mai poate da forma cuvenită și omul înaintând în vîrstă este ca ferul răcit, nu mai primește cu dragoste și cu temei bunele învățături ce i-se dau.

Cu învățătura stupăritului este ca și cu alte învățături. De mici se se deprindă copiii cu el, dacă e să-l îndrăgească mai târziu și să nu-l mai părăsească până la moarte. De aceea, fiecare școală ar trebui să aibă și o stupină în grădina sa. Stupăritul ar trebui să se înceapă cu coșnițe mobile care, pe lângă stupăritul cu coșnițe de cele vechi este ca și sapa de făr pe lângă sapa de lemn.

Grădinile, fânețele, pădurile, viile și pășunile fiecărei comune sunt vara pline cu tot felul de flori, care cuprind nutrețul albinelor. Și aceste flori nenumărate per, fără de a aduce folosul ce l-ar pute aduce, când oamenii s'ar îndeletnici și cu stupăritul.

Nu este comună, al cărei hotar se nu poată hrăni mii de stupi; care ar pute aduce mii de florini.

Nu e deci vreme de perdut; trebuie să ne apucăm toți din toate părțile de răspândirea stupăritului, îmbunătățind prin aceasta averea țeranului român și câștigându-i un mijloc de hrană mai mult, adică mierea.

Pentru a se face un început cât mai bun și mai fără întârziare în această privință, nu ajung numai puterile învățătorului; ci e neapărat să întrevină și preoșimea noastră și fruntașii dela sate și să caute mijloacele trebuincioase pentru introducerea stupăritului în coșnițe mobile, la fiecare școală.

O stupină și 2—3 coșnițe cu albine nu sînt un lucru așa mare și banii cheltuiți cu agonisirea lor, prin o bună în-

grijire, au să se răsplătească în scurtă vreme însușit și înmîit.

Vedem, că stăpănitarii nostri vreau să ne îmbrăncească în privința averei.

Avem deci îndoita datorință de a ne apăra și, introducînd stupăritul rațional la fiecare școală sătească, să fim siguri, că am pus mîna pe un bun mijloc de apărare.

r. s.

Descrierea cucuruzului.

Marea mulțime a oamenilor din lumea întreagă se nutrește cu urez (hurez), apoi urmează cucuruzul, grăul, sęcara, orul, meiul (mălaiul) și în sfîrșit ovėsul.

Cucuruzul, numit și porumb, păpușoiu sau mălaiu, se coace în curs de 90—120 zile și ajunge înălțimea de 62—450 centim., potrivit cu soiul, felul pămîntului și așa m. d. Tuleii, adică roadele (fructele) poartă boane (boabe) în 8, 10, 12, 16, 20, 24 și chiar 36 șiruri (rînduri). Boabele (grăunțele) sînt rotunzite, ovale (în forma oului) sau cucuiete. Coloarea (fața) boabelor este și ea felurită, fiind albă, galbioară, galbînă, portocalie, arămie, roșie, cărnezie, surie (bob șă) și chiar neagră.

Sînt cu totul vre-o 212 soiuri de cucuruz. În Spania se cultivă pe-te 130 soiuri.

Deși foarte răspândit, cucuruzul nu a fost în stare, pe seama oamenilor mai avuți, să înlocuească grăul atît de potrivit la gătirea pînei. Aceasta din pricină că, în deosebire de grău, cucuruzul nu cuprinde atîta material nutritiv („albumină“) cît se cere pe seama pînei, este însă bogat în oleiu (grăsim). Ca nutreț însă, boabele cum și foile și cocenii (pășii, cotoarële) de cucuruz sînt de foarte mare preț.

Nicăiri cucuruz așa mult și a avea minunat ca în Statele-Unite din America de Miază-noapte, unde locuitorii știu să gătească din cucuruz bucate fel și fel, în număr de 130.

Cu totul s'au cultivat cu cucuruz și anume în:

	1880	1890
	jugere	jugere
Europa	30,971.500	30,750.300
Statele-Unite	44,190.000	55,462.400
America de Miază-zi	525.000	1,469.000
Canada (America)	490.000	630.000
Australia	118.300	200.200
Alte țeri	961.100	969.500

După-cum vedem, producerea cucuruzului merge pretutindenea sporind cu repejune, afară de Europa, unde a dat înapoi.

Spălătul țesăturilor de mătasă.

O neiertată greșeală este a storce sau a tescuți cu mașina, sulul și c. l. mătasa spălătă. Urmarea este, că ea capătă dungii, care nu se mai pot înlătura. Când cu spălătul nu este bine a o ținea împăturată în apă. Când cu limpezirea (clătirea) în apa din urmă se vor adăoga

mici porții de spirt și peatră acră. După scoaterea din această apă, țesăturile de mătasă se tind undeva spre a se svînta încâtva, apoi se împătură în pânzături curate ca să se svînte mai departe, în sfîrșit se calcă cu ferul în stare cam jilavă și se pun destinsse spre a se usca îndeplin.

Conservă de ciuperci.

O bună conservă de ciuperci se poate pregăti în chipul următor:

Se pun în o tigae sare, unt, puțin oțet, răsătură de coajă de lămăe și ciupercile, și se prăjesc împreună. După-ce s'au prăjit, se ia dela foc; după-ce se vor fi răcit, se așează în o sticlă dimpreună cu zama, în care ele au fost prăjite. Astfel ciupercile vor pute fi păstrate până într'un târziu după vremea lor, cum se ține fasolea verde opărită și c. l.

Înștiințare.

În ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“, ținută la 20 Martie și la 20 Aprilie n. a. c. s'a luat la cunoștiință, că prin mijlocirea Reuniunii noastre s'au trimis pentru banii sosiți la adresa comitetului sămînțe de nutrețuri bune și cu prețuri scăzute la următoarele adrese:

- George Petru, învățător în Armeni (lîngă Mercurea):
1 chlg. sămînță de napi de nutreț fl. —.90
pentru buletinul de expediție „ —.06
și pentru săculeț „ —.01
Suma fl. —.97
- Vasile Pop, preot în Somály, p. u. B. Széplak:
20 chlg. sămînță de trifoiu à 76 cr. = fl. 15.20
3 chlg. sămînță de luțernă à 70 „ = „ 2.10
pentru săcul. după 23 chlg. à 1 „ = „ —.23
pentru buletinul de expediție = „ —.06
Suma fl. 17.59
a trimis însă cu fl. 1.32 mai mult, care i-s'au înapoiat.
- Nicolae Herbay, econom în H. Dobra:
2 chlg. sămînță de napi à 90 cr. = fl. 1.80
pentru săculeț „ —.02
pentru buletinul de expediție „ —.06
Suma fl. 1.88
- Iuliu V. Albini, notar în Zlatna (Munții-Apuseni):
5 chlg. sămînță de luțernă à 90 cr. = fl. 4.50
pentru săculeț „ —.04
pentru buletinul de expediție „ —.06
Suma fl. 4.60
- Antoniu Baliban, preot în Ákos (Sălăgiu):
1 chlg. sēm. de napi (galb.) à 90 cr. = fl. —.90
1/2 chlg. sēm. de napi (roș.) à 90 „ = „ —.45
1/2 chlg. sēmînță de trifoiu à 80 „ = „ —.40
pentru săculeț „ —.04
pentru buletinul de expediție „ —.06
Suma fl. 1.85
- Michail Baciu, preot în Sz. Felec, p. u. Kerlés:
12 chlg. sēmîn. de luțernă à 60 cr. = fl. 7.20
pentru săcul. după 12 chlg. à 1 „ = „ —.12
pentru buletinul de expediție „ —.06
Suma fl. 7.38

7. *Atanasie P. Bologa* în Lupeni p. u. Vulcan:

1 chlg. sēmēn. de trifoiu alb à 80 cr. = fl. —.80
 pentru săculeț „ —.01
 pentru buletinul de expediție „ —.06
 Suma fl. —.87

8. *Ioan Sērbu*, preot în Roșcani, p. u. H. Dobra:

3 chlg. sēmēnță de napi à 90 cr. = fl. 2.70
 6 chlg. sēmēnță de luțernă à 94 cr. = „ 5.64
 pentru săculeț „ —.09
 pentru buletinul de expediție „ —.06
 Suma fl. 8.49

9. *Stefan E. Cucu*, preot în Peer (Sēlagiu):

6 chlg. sēmēnță de trifoiu à 80 cr. = fl. 4.80
 3 chlg. sēmēnță de napi à 90 cr. = „ 2.70
 pentru săculeț „ —.09
 pentru buletinul de expediție „ —.06
 Suma fl. 7.65

10. *Irimie Răduț*, magistrul postal în Avrig:

1½ chlg. sēmēnță de trifoiu à 80 cr. = fl. 1.20
 1 chlg. sēmēnță de trifoiu à 76 cr. = fl. —.76
 ¼ chlg. sēmēnță de napi = „ —.23
 pentru săculeț și bulet. de expediție „ —.09
 Suma fl. 2.28

11. *Dimitrie Tătar*, paroch în Sudriaș Jupanii (Bănat):

5 chlg. sēmēnță de trifoiu à 80 cr. = fl. 4.—
 pentru săculeț și bulet. de expediție „ —.35
 Suma „ 4.35

12. *George Nicoară*, paroch în Deva: 60 chlg. sēmēnță de trifoiu à 80 cr. = fl. 48.—
Prin rambursă postală s'a trimis domnilor:

13. *Ioan Danciu*, protopresbiter în Ofenbaia:

25 chlg. sēmēnță de luțernă à 94 cr.
 1 chlg. sēmēnță de trifoiu à 80 cr. și

14. *Samuil Cupșa*, protopresbiter în Cuppșeni, p. u. *Magyar-Lápos*.

10 chlg. sēmēnță de trifoiu à 80 cr.

La mai mulți, care au cerut deslușiri cu privire la cultura acestor nutrețuri, s'au trimis în cinste și broșurile: „*Ținerea vitelor*“ și „*Trifoiul*“ de presidentul Reuniunii Eugen Brote.

Acestea am crezut de cuviință a le aduce la cunoștința publică, parte spre a cuita sumele de bani trimise la comitetul „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*“, parte spre a îndemna și pe alții să se adreseze Reuniunii în scopul amintit.

Sibiu, 25 Aprilie 1894.

Victor Torășianu,
secretarul Reuniunii.

Știri economice.

Comitetul „Reuniunii agricole române din Sibiu“ a ținut la 20 Aprilie n. a. c. o ședință, în care s'au luat mai multe hotărâri, din care scoatem pe scurt următoarele: S'a luat la cunoștință, că la timpul seu s'a pus în vedere tovărășiiilor și reuniunilor locale agricole din comitatul Sibiului să suplice până la 15 Maiu n. a. c. după ajutor, cu care se se cumpere mașini, la comisiunea economică comitatensă; că s'au provocat toți cei-ce au cumpărat dela Reuniune vite de „*Pinzgau*“ pe așteptare, să plătească nesmintit până la 3 Maiu a. c. n. rata I., căci la din contră, în temeiul obligațiunei subscrise, Reuniunea are dreptul să ceară deodată întreg prețul cumpărării. — Membrul comitetului *D. Comșa*, fiind împedat prin boală și prin multele sale ocupațiuni, n'a putut săvârși plantarea merilor pătuli, dăruiți membrilor din Sadu; în locul d-sale a făcut

acest lucru vice-presidentul la 3/15 Aprilie c., când a dus în Sadu 15 meri pătuli, și a plantat înșuși câțiva din ei în grădina unor membri, dând totodată povețe despre plantare și îngrijirea mai departe a pomilor. — La cererea comitetului Reuniunii, adunarea generală a institutului de credit și economii „*Albina*“ a votat pentru Reuniunea agricolă un ajutor de 200 fl. S'a hotărît ca pe acești bani, la care se va adăoga după trebuință și ajutorul de 150 fl., dați în anii trecuți de comitat, să se cumpere o mașină de sēmēnat, precum și alte mașini folositoare, care se vor da la membrii Reuniunii spre folosire, dar' mai ales o va folosi comitetul la întrunirile agricole prin comune. Institutului de credit „*Albina*“ i-s'a votat mulțumită protocolară pentru ajutor. — Comisiunea economică a comitatului a votat pentru Reuniune 70 fl. ajutor, pentru cumpărarea de sēmēnță de trifoiu, luțernă și altele, care se se împartă de giaba între membri. Deoarece sēmēnța s'a împărțit, comitetul are să facă raport până la 30 Septemvrie a. c. la comisiunea economică despre sēmēnțele dăruiți și despre rezultatul recoltei pe temeiul împărțirilor ce i-se vor face din partea membrilor Reuniunii. — Secretarul va face o dare de seamă publică despre toți care au cumpărat prin mijlocirea Reuniunii noastre sēmēnțe de nutreț bune și cu preț scăzut. — Cursul de altoit, cu a cărui conducere s'a fost însărcinat membrul *S. P. Barcianu*, directorul școalei economice din Rășinari, a trebuit să se amâne până la primăvara viitoare, dl *Barcianu* fiind și acum bolnav și timpul prea înaintat. — S'a hotărît, la stăruința membrului *D. Comșa*, să se cumpere 50 chlg. sēmēnță de cânepă italiană, care este mult mai bună și spornică față cu cânepa noastră. Cânepa italiană crește până la înălțimea de 2½—3 metri și produce multime de fire lungi, albe și subțirele. Această sēmēnță se va vinde membrilor Reuniunii. — În urmă s'a luat la cunoștință, că pădureții de măr, păr, gutâi și manduli primiți dela ministrul ung. de agricultură în număr de vre-o 2000, s'au împărțit în cinste și anume: școalei din Gurariului, Galeș, Sebeșul-inferior, Șuramare, Cornățel, Sibiel, Tilișca, Rășinari, Seliște, Poplaca, Săcădate, Avrig, Porcești, și membrilor Reuniunii Ioan Gărbacea din Sibiu, Neaga V. Iosof din Tilișca și altora.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 122. Cumpărându-mi coșnițe de model, recomandate în „*Foaia Poporului*“ din Orlat și Cluj, Vă rog să-mi împărțiți, de unde aș putea cumpăra „*gratia de Hanne-man*“, teascul de gătit fagurii măestriți, mașina de stors miera și cu ce prețuri?

I. Lucăcel, învățător.

Răspuns. În „*Foaia Poporului*“ din an. c., nr. 10 și 12, se află înșirați acei care imbie obiecte de stupărit. Cere deci cataloage de prețuri și apoi tocmește ce-ți trebuie.

Întrebarea 123. Este de mult, de când pățimesc de nește pete albe în față fără să pot afla leacul cuvenit. Vă rog deci să-mi recomanda un mijloc de vindecare.

I. Horia, neguțător.

Răspuns. Causa petelor din obraz trebuie căutată în cutare boală de ficat sau de piele. Ori cât de iscusit ar fi doctorul, nu poate știrici din depărtare cauza răului, care ea ar trebui delăturată. Chiamă deci în ajutor un doctor care, aflând mai întâiu isvorul boalii, va ști, ce e de făcut.

Întrebarea 124. Am o cumnată, care de vre-o 4 ani pățimește de tusa. Oamenii zic, că e tusa măgărească. Tusa ține câte 3—4 minute, în care timp nu poate respira, deși nu scupă. I-am dat sucuri de erburi banatice, dar' n'au ajutat. Vă rog să-mi răspunde, nu cumva se află vre-un leac potrivit?

Am 5 losuri, „*Jó sziv*“, anume seria 5449 nr. 23, s. 5568 nr. 33, s. 6126 nr. 18, s. 6581 nr. 49 și s. 6968 nr. 46. Vă rog să-mi spune, nu cumva losurile amintite au fost trase în 15 Iunie sau 15 Octomvrie 1893?

St. Moș, pădurar.

Răspuns. Boale așa de învechite și grele nu se pot lecu din depărtare. Adresează-te deci la un doctor bun, care să cerceteze starea lucrului cu deamăruntul; altcum nu merge.

Losurile amintite n'au fost trase.

Întrebarea 125. Vă rog să-mi răspunde în „*Foaia Poporului*“ la întrebarea: Unde trebuie să se adreseze acel care ar dori să fie primit în Institutul călugăresc din Sinaia în România? Care sunt condițiile primirii și când se se adreseze? *V. Dunca*, învățător.

Răspuns. Să se adreseze la starețul-archimandrit al mănăstirei din Sinaia. Redacția însăși nu cunoaște condițiile de primire.

Întrebarea 126. Nu mai puțin de 5 trandafiri altoiți pe măceși mi-a frânt vântul în anul trecut. Cercat-am să-i proptesc în mai multe chipuri, dar' n'am isbutit să preîntimpin frângerea coroanei altoite, grădina fiind tare expusă la vânturi. Vă rog să-mi lămurii în prețuia „*Foaia Poporului*“ despre cum ar trebui proptiți și legați trandafirii?

G. Avel.

Răspuns. Cea mai sigură purcedere este următoarea. Se aleg pari (araci, pocii) obli, netezi, mult mai lungi ca trandafirii și având o grosime însemnată, de 3—5 centim. Parul se înțepenește în pământ cât mai bine, 5—7 cent. departe de trandafir. Prin înfigerea în nemijlocită apropiere, rădăcinile și așa puținele și gingașe se vatămă. Vîrfurile parului se cioantă tocmai oblu cu partea din sus a coroanei retezate. Acum se leagă trunchiul în două locuri, pe la mijloc și sub crengi, care și ele trebuie legate; altcum se întâmplă ușor de se frânge coroana cu totul sau se despoaie cutare creangă. Legăturile să fie trainice și înodate strîns. Crengile mai subțiri pot rămănea și nelegate.

Întrebarea 127. Vă rog să-mi răspundeți în „*Foaia Poporului*“ la întrebarea: Cum aș putea prăsi fructe de pepeni mai în grabă ca de obicei? *I. B. Savu*, proprietar.

Răspuns destul de amănunțit ați în fruntea foii noastre din an. c. nr. 13.

Întrebarea 128. Aș dori să prăsesc „*bibilini*“ și Vă rog să-mi arătați, dela cine aș putea cumpăra ouș de prăsilă și cu ce preț? *F. Isdrallă*, cantor.

Răspuns. După cum am fost arătat în „*Foaia Poporului*“ nr. 10 din a. c. pag. 113, dl *I. Schuster*, directorul școalei agricole comitatense de aici, imbie ouș de bibilină, 1 buc. cu 10 cr., ear' *Reza Ivánka* în *Felső-Szemeréd* (cottul Hont) de asemenea.

Posta redacției.

Vinură în Baia-de-Criș. Scrisori ori știri primite de la oameni care nu ne spun nici nouă numele dlor, nu putem publica. Trebuie să știm cine ni-a scris. Scrie de nou și subscrie.

Dni I. R. în Satulung. Nu mai aflăm scrisoarea ce zici că ni-ai trimis-o. S'au că s'a perdut, sau n'am primit-o de loc. Scrie-ne de nou.

Tirgurile din săptămâna viitoare după cāl. vechiu.

Duminică, 24 Aprilie: Borșa, Pămuș, Șeica-mare.
Luni, 25 Aprilie: Cața, Reteag, Reghinul-unguresc, Papolt, Retișdorf, Abrud.
Marți, 26 Aprilie: Aiud, Lupu, Brețcu, Huedin, Sân-Benedic
Mercuri, 27 Aprilie: Chibed.
Joi, 28 Aprilie: Pișcolț, Șercaia.
Vineri, 29 Aprilie: Ighiu.
Sâmbătă, 30 Aprilie: Reghinul-săsesc.

LOTERIE.

Tragerea din 28 Aprilie n.

Budapesta: 23 78 13 11 40

Tragerea din 2 Maiu n.

Sibiu: 33 16 82 60 89

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 2-a d. Paști, a s	Tomei, sft. 1.	răs. ap.
Dum.	24 S. M. Savva stratilat	6 Ioan P.	4 25 7 30
Luni	25 S. Ap. și Ev. Marcu	7 Stanislau	4 23 7 31
Marți	26 S. Muc. Vasilie	8 Michail	4 21 7 32
Merc.	27 S. Muc. Simeon	9 Gregoriu	4 19 7 33
Joi	28 Apost. Iason	10 Antonius	4 18 7 35
Vineri	29 SS. 9 M. din Chizic	11 Mamertus	4 17 7 37
Sâmb.	30 Apost. Iacob	12 Pancraț	4 15 7 38

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, în 30 Aprilie. n. Grâu hectolitru fl. 5.50 până 6.—; grâu mestecat fl. 4.25 până 5.—; sâcără fl. 2.60 până fl. 2.80; orș fl. 2.80 până fl. 3.—; ovēs fl. 3.— până fl. 3.20; cucuruz fl. 3.— până fl. 4.—; mazore fl. 6.— până fl. 7.—; fasole fl. 1.— până fl. 1.10; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sēmēnță de cânepă fl. 4.— până fl. 5.—; sēmēnță de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.40 până 1.5; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sēu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 1 0 chilo fl. 60.— până fl. 62.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.8) până fl. 2.40 carne de vită chilo 46 cr.; carnea de vițel — până 40 cr.; carnea de porc — până 40.—; carnea de oaie 28.— până —; ouē 7 cu 10 cr

Piața din Blaj. Dela 2 Maiu: n. Grâu, hec fl. 4.90 până 5.10, grâu mestecat fl. 4.— până 4.50 sâcără fl. 3.50 până 4.— ovēs fl. 2.25 până 2.50 cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până — cartofi fl. 1.50 până 2.50, sēmēnță de cânepă fl. 3.— până — fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48l până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr, carne de berbec 26 până — cr., 10 ouă cu 18 până 2) cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 2 Maiu v.: s'au notat: ungurești bătrâni grei 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 46.— cr. până 47.— cr., ungurești grei tineri 49.— cr. până 49.1/2 cr., de mijloc 50.— cr. până 49.— cr., ușori 49.1/2 cr. până 49.— cr. marfă țerânească grea 46.— cr. până 47.1/2 cr., de mijloc 47.— cr. până 47.1/2 cr., ușoară 46.— cr. până 47.— cr., românești, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sēr-bești grei 48.— cr. până 49.— cr., transito de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., transito ușori 47.— cr. până 48.— cr.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA“

sub direcțiunea

dlor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirigeată de unii dintre cei mai aprețiați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune povești, romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminteii, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vēnzarea cu numărul: coroane 1.10 (Austro-Ungaria), franci 1.10 (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-și asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 4—30

Rachiu de prune (Siiovitz) veritabil garantat

de 56 grade.

Rachiu de drojzii veritabil, foarte fin.

Amēndouē speciile în sticle

à 1 litru fl. 1.—,
 „ 0.7 „ „ —.75,
 „ 0.35 „ „ —.40.

Aceleași calități vëndute cu mēsură à 75 cr. pro litru se capētă în

prăvălia de spirt și rachiu

a lui

ENRIC RIEGER,

[953] 3—5

SIBIU,

strada Gușteritei nr. 7.

Tot acolo se capētă și licoruri fine în sticle precum și cu mēsură, diverse specii de cognac, spirt duplu și triplu precum și toate speciile de spirituoase bune și ieftine.

Rog se fiți cu atențiune la nr. 7 al căsii.

Carol F. Jickeli

Sibiu.

Deposit de
traverse, șini vechi de drum de fer,
CEMENT,

recomandă depositul seu bine asortat cu tot felul de mărfuri de fer și metal, unelte pentru ori-ce industrie, unelte agricole, pentru horticultură și gospodăria casnică. [1008] 2-6

Comande în limba română sunt de dorit.

Un mijloc de casă probat de mai mulți ani.

G2

[482] 9-45

Gichtfluidul lui Kwizda

Fricțiune întăritoare înainte și după ture mari.

Gichtfluidul

Prețul unei sticle $\frac{1}{2}$ 1 fl. v. a.

Gichtfluidul

Se poate căpeta

lui Kwizda

Prețul unei $\frac{1}{2}$ sticle 60 cr. v. a.

lui Kwizda

în toate farmaciile.

Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercuală Korneuburg.

Hârtie de scrisori
cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

lozınca sublimă a Fetelor Române
efectuează Librăria „Institutului
Tipografic“ în ori-ce mărime de
hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii
sau fără cutii.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

La „Institutul Tipografic“
în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38×28 cm.

Prețul 50 cr.

Recunoscut ca cel mai bun și mai sănătos

adaus

la cafeaua de boane.

Se găsește pretutindenea.

Sel. Kneipp

Recomandat de autorități medicale

pe seama

femeilor, copiilor, care sufer de stomac etc.

$\frac{1}{2}$ chilo 25 cr. (50 bani).

Indispensabil pentru fiecare gospodărie și fiecare beutor de cafea e

CAFEAUA KNEIPP-MALZ-KATHREINER

cu gustul cafelei în boane.

Important pentru fiecare femeie casnică și mama.

Sănătatea și bunăstarea familiei se găsesc mai ales în mâinile femeii și mamei! Cătră ele se adresează dar' introducerea „Cafelei Kneipp-Malz-Kathrein“. Ea e cea mai bună, singurul, firescul și sănătos adaus la cafeaua în boane. Nici unei femei nu îi mai este îngăduit să rămână nepăsătoare în fața acestei cestiuini. Ea e de o eminentă importanță pentru sănătate și gospodărie! Pentru întâia-ooră se oferă un product indigen, o adevărată cafea sănătoasă și cafea pentru familie! Gustoasă, sănătoasă și nutritoare dela sine, „Cafeaua Kneipp-Malz-Kathrein“ ca adaus păstrează cafelei în boane plăcuta ei aromă. A se începe cu un adaus de a treia parte și se poate indica adausul, după plăcere, până la jumătate și peste aceasta! Așadar' câtă economisire în asemănare cu surrogatele folosite până acum, care singure sunt cu neputință de gustat și pe lângă aceasta în cele mai multe cazuri sunt vătămătoare sănătății și în tot casul numai mijloace de colorare. Că și cafeaua în boane, beută neamestecată e „otravă“ și are ca urmări boale de stomac și de nervi, înclinarea spre apoplexie, tremurarea mânilor etc. — știe fiecare gospodăreasă! Prin urmare cât de binevenit trebuie să-i fie un adaus, care pe lângă avantajile amintite, înlătură și efectele vătămătoare sănătății ale cafelei în boane! Succesul fără păreche în un timp atât de scurt dela introducerea ei, e cea mai strălucită dovadă în favorul ei! „Cafeaua Kneipp-Malz-Kathrein“ se mai fabrică acum atât de excelent încât nu se simte nevoia unei amestecări meșteșugite și ea se macină și se toarnă simplu împreună cu cafeaua în boane și poate fi gătită în toate felurile până acum obișnuite. Pentru bolnavi și pentru persoanele slăbite, anume pentru copii absolut nu mai există un mijloc de hrană mai excelent ca Cafeaua-Malz, care se macină, se ferbe 5 minute, se strecoară și se amestecă cu miere (ori zăhar) și cu lapte. E cestiuine de conștiență pentru fiecare mamă a încerca aceasta; ea și copiii nu o vor mai părăsi!

[227] 4-11

NB. Pentru a se feri de imitații, la cum-părare să se iee seama la numele

Kathreiner

Marfa dată deschis sau în pachete socotite
cu înșelăciune să se refuze necondiționat.